

«Пісня – як засіб збереження культурної
самобутності жителів с.Біле»

М'ялик Юрій Ігорович

2014

Зміст

I. Вступ.

II. Історія села Біле:

- 1.) Виникнення села Біле та походження його назви.
- 2.) Село за польських часів.
- 3.) Радянський партизанський рух на території села.
- 4.) Біле після війни по сьогоднішній день.

III. Пісня – духовне джерело народу.

- 1.) Родинно-побутові пісні села.
- 2.) Весільні пісні.
- 3.) Таїнство Різдва на Поліссі.
- 4.) Найпоширеніші колядки.
- 5.) Щедрівки.

IV. Висновок.

V. Додатки.

VI. Список літератури.

I. Вступ

« Щасливий той народ, що має свою значну історію, але двічі щасливий той народ, який після тривалого небуття врешті відкривав своє минуле».

Почуття любові до України, глибока повага до вікових народних традицій – невичерпні джерела духовності, моральності та культури сучасної людини. Знання рідного краю духовно збагачує її, виховує нездоланну відданість Вітчизни, вчить шанувати свій народ, свою культуру, традиції та звичаї. Це є безцінна скарбниця збереження історичного досвіду багатьох поколінь, всього того найкращого, що витримало випробування часом. Ця скарбниця є тим своєрідним містком, який зв'язує покоління минулі з поколіннями сучасними й прийдешніми.

Тому святим обов'язком для нас є вивчення історії рідного краю, свого рідного села.

Моє рідне село невелика цяточка на карті району. А для мене ти – моя маленька батьківщина.

Ліс навколо села, сповнені загадковості і чар озеро, мальовничістю якого захоплюються всі, хто сюди приїжджає. Зелене ліс. Його шелест зливається з хлюпанням хвиль. Чарівне місце... Притягує воно до себе всіх, хто топтав у дитинстві тут ряст і чебрець, хто марив на його березі незвіданими стежками, що виводять у далекі світи тих, хто народився в моєму селі.

II. Історія села Біле

1.) Виникнення села Біле та походження його назви

Про походження назви с. Біле в історичних документах нічого не зустрічається. Але, зробивши свої дослідження, ми прийшли до висновку, що отримало воно назву від великої наявності тут білого піску, білого озера, яке виблискувало серед темного лісу і великої кількості білої пухівки у навколишніх болотах. Про це повідали легенди старожилів села Біле

Легенда №1

Колись давно-давно на території нашого села була висока гора. Навколо був густий ліс. Недалеко від гори – озеро, яке біліло серед темного лісу.

Один пан вирішив заснувати тут село. На піщаних білих горбочках з'явилися перші хати. З часом їх стало більше. Виросло ціле село, яке назвали Білим.

Легенда № 2

Колись дуже давно жив в одному селі пан і була в нього донька незвичайної краси. Багато парубків сваталися до неї, але вона відмовляла, бо була закохана в сільського коваля. Цей юнак був дуже бідний, тому батько дівчини не дозволяв їм зустрічатися. А хотів віддати доньку за старого невродливого, але багатого пана. Дівчина це знала, але нічого не могла вдіяти. Тоді вона супроти волі батька повінчалася з ковалем, і вони втікли. Довго вони блукали лісами і побачили невеликий хутір. Вони пішли туди, розповіли людям про своє горе. Ті пустили їх до себе. Зажили вони добре. Та недовгим було їхнє щастя. Батько довідався, де його дочка і вирушив з військом, щоб забрати доньку, а коваля вбити. Як побачила це красуня, відразу побігла до лісу, а там кругом були болота.

Вона втопилася. А на тому місці, біля берега, виріс високий очерет, який восени ставав білим.

Багато часу пройшло від того дня. Хутір розрісся і став селом. Кругом же були болота, зарослі очеретами, а із східної сторони була біла гора, то і село назвали Білим.

Саме на білому піску з'явилися перші будинки наших пращурів, тому що кругом були непрохідні болота, ліси і озеро, а біля озера біла гора та піщані пагорби.

Так проходили роки. Одне покоління змінювалося іншим. Одна доля була схожа на іншу долю. І тільки велика любов до землі, до праці, сильна воля давала моїм предкам виживати, перебороти всі труднощі, які випадали на їх шляху.

Про історію села за давніх часів відомостей у історичних документах дуже мало.

Найперше, що потрапило до моїх рук, це книга „Історія міст і сіл УРСР. Ровенська обл.” В ній зібрано чимало цікавого про історію нашого краю. У цій книзі зазначено, що перша письмова згадка про с. Біле датується 1561 роком, тобто Біле одне з найдавніших сіл Володимирецького району.

2.) Село за польських часів

А з 1569 року почалися роки, коли на володимирецьких землях панували поляки, пани Чорторійські. Їхні тогочасні володіння займали значну територію по обидва береги нижнього Стиру. Пізніше вони продали їх за 400 тисяч злотих воєводі Казиміру Пацу.

Панування чужоземців нікому і ніколи не йшло на користь. Постійне приниження безкоштовне використання робочої сили українця, свавілля з боку панів породжувало безграмотність, робило їх справжніми рабами. Ставлення поляків по відношенню до українців було надзвичайно принизливим. Поляки не визнавали ні мови українського народу, ні його релігії і нав'язували свою мову і католицьку віру.

Жителька села Біле Блищик Галина Ілларіонівна згадує:

„Життя було важким, поляки тримали наш народ під контролем. Ми не мали волі ні до чого. Без дозволу польських панів не можна було сіяти, косити траву худобі. А хто робив без дозволу – штрафували. Все було платне: земля, дрова, трава. Без квитка, за якого треба було заплатити гроші, не пускали в ліс збирати ягоди. З лісу дров не привезеш. Можна було тільки ламати руками. Отже, грубки і печі топили не дровима, а тонкими гілками.»

За селом, при в'їзді, був млин, яким керував поляк Янош Лісіцький. Тут мололи зерно на борошно. У 20-х роках ХХст. на території села Білого діяла польська початкова школа.

3.) Радянський партизанський рух на території села

Пам'ять про співвітчизників, які віддали життя за свободу і незалежність Батьківщини, з давніх - давен вважається святою в народі. Це пам'ять про людей, перед долею і мужністю яких з глибокою скорботою і вдячністю схиляємо голови ми - нащадки. З самого початку війни територія нашого краю стала великим полем битви між радянською та німецькою арміями.

Фашисти лютували... З властивою їм зухвалістю та варварством винищували вони український народ. Кривавилась земля від гітлерівської розбою. Але народ України, як і патріоти нашого краю, не скорилися жорстокому ворогові. Не зважаючи на страхіття німецької окупації, не шкодуючи свого життя, боролися проти загарбників, організовували партизанські загони і диверсійні групи, діяли у підпіллі.

Війна залишила свої сліди і в нашому невеличкому поліському селі. В роки війни воно стало партизанським. Німці кілька разів бомбили село. Воно вщент було знищене і

спалене. Вціліло кілька хат. Жителі Білого змушені були переховуватися в лісі. Жили в землянках.

Біляни не могли стояти осторонь воєнних подій. Близько 84 жителі пішли добровольцями на фронт. Частина моїх односельчан допомагала долати ворога в тилу, брала участь у русі опору. На території нашого села діяли дві течії руху опору - це діяльність партизанських загонів та діяльність ОУН-Б. Взаємовідносини між радянським підпіллям і вояками ОУН були досить складними. Відомо багато сутичок між ними, внаслідок яких гинули люди з обох сторін. Я хочу сказати, що рух опору в роки війни - це одна з найскладніших і найтрагічніших сторінок історії села. На сьогодні є досить багато спроб розкрити її, пояснити роль обох сторін. Але, на мою думку, оцінку цим подіям повинен дати народ

4.) Біле після війни по сьогодні

Війна закінчилася, загоїлися рани, висохли сльози. На Поліссі відновлюється радянська влада. Перші повоєнні роки були найважчими. Тому, що ще лунають постріли, гинуть люди. Політичні конфлікти забирають життя і ламають долі багатьох людей.

Але життя триває, починаючи налагоджуватись.

У грудня 1966 року село віднесене до Володимирецького району. Була проведена і реорганізація колгоспу. На його базі було створено відділок радгоспу "Більський" з центральною садибою у Білому. Перемістилася у с. Біле і "влада". Сільська рада, яка до цього була у с. Малі Телковичі. Більшість жителів села працювали у радгоспі «Більський» тваринницько-молочного напрямку. Селяни працювали на колгоспних полях: збирали врожаї зернових, картоплі, буряків, льону, працювали доярками, трактористами, шоферами, різноробочими.

В селі працює сільська рада, якій крім Білого підпорядковані ще й населені пункти Малі Телковичі і Новосілки.

В 70-х роках в с. Білому нараховувалося 240 дворів і проживало 1192 чоловіки. Була відкрита пекарня, уже була побудована і працювала середня школа, в якій навчалося 431 учень і працювало 24 вчителі. Працював клуб, бібліотека і фельдшерсько-акушерський пункт та філія зв'язку. Завдяки самовідданій праці 32 працівники радгоспу нагороджено Ленінською ювілейною медаллю.

Минули радянські часи. Україна стала незалежною. Всі негаразди, які пережила наша держава відчуло на собі і Біле. Занепало радгоспне господарство, збільшилося

безробіття, зменшилася народжуваність. Але біляни оптимістично дивляться в майбутнє. Отримали землю, де і працюють на ній, зберігаючи мову, традиції та звичаї предків. На сьогодні Біле – мальовничий куточок Полісся (Додаток 1.), який досі зберігає свою самобутність та звичаї, передані нам предками, ще з сивої давнини.

III. Пісня – духовне джерело народу.

1.Родинно-побутові пісні

Кожне своє враження, кожне переживання людина виливала в пісні. Вона передавалася від покоління до покоління. Так і слухали ми дідову пісню, яка крила в собі велику силу уяви та багатство щирих переживань, чарувала мелодійністю, красою та задушевністю. Однією з таких є пісня «У лісі калина стояла»:

В лісі , у лісі калина стояла,
А на тій калині зозуля кувала.
Ще й сонце високо, ще й вечір далеко,
Вже й сонце низенько, вже й вечір близенько.
Прибувай козаче та й до моєї хати.
То я пуцу наніч, не знатиме мати.
Ой вітер з поля , а хвиля з моря.
Ой ніхто ж не знає мойого горя.
Ой щоб ти мамо моє горе знала,
То ти мене молодую заміж не віддала.
Ой щоб ти мамо моє горе чула,
Як я в тебе під віконцем як зозуля кула.

Пісні співались завжди від чистого серця. І коли дівчата слухали мамину пісню, разом переживали за нещасливу долю жінки.

Ой Боже, мій Боже, нащо я родилася.
Нема того дня, щоб я не журилася.
Нема того дня, нема тої ніченьки,
Щоб не плакали мої оченьки.
Ой ти місячик мій, а я зіронька ясна.
Я в саду гуляв, ти коня пасла.

Співали пісню, коли своїх хлопців випроваджали до Армії, коли їх чекали, про щасливе і нещасливе кохання. Наприклад пісня «Журавлі»:

В синім небі в осіннім параді.
Журавлі, журавлі, журавлі.
Може бути як раз вони сядуть.
У моєму далекім селі.
Журавлі, друзі милі, хороші
Якщо будете в тому краю
То не в службу, а дружбу попрошу.
Відшукайте дівчину мою.
Відшукайте, привіт передайте
І скажіть ви дівчині моїй
Нехай вірно мене дожидає
Я вже скоро вернуся в свій дім

А ще пісня «Вийшла хмара чорна»:

Вийшла хмара чорна,
А за нею сива.
Скажи мені, мамо,
Чом я не щаслива.
Скажи мамо, де терен ламати,
Скажи мені, мамо,
Де щастя шукати.

Або пісня «Виряджала мати»:
Виряджала мати сина у солдати
Молоду невістку льону вибирати.
Молода невістка нічого не знала
Не вибрала льону, тополею стала.

2.Весільні пісні

Потім дівчата мріяли про весілля. Свати... Коровай... Тут обов'язково звучала пісня. І дівчата були прямими учасниками цього дійства. Ось пісня-примовляння яку співали під час випікання короваю:

Короваю раю,
А –а короваю раю.
Я ж тебе розчиняю...

Пісня «Ой на хаті зілля»:

Ой на хаті зілля,
А у хаті весілля.
Чари наливають,
Дівку пропивають.

Якщо дівчата виходили заміж на чужі села і про це є пісня «Ой піду я в ліс по дрова».

Ой піду я в ліс по дрова
Наламаю лому,
Завів мене дурний розум у чужу сторону.
А на чужій стороньці
Ні батька, ні неньки.
Тільки в саду вишневому
Поють соловейки.

З піснею можна було не тільки потужити, а й повеселитись. Наприклад з піснею «Гандзя»:

Пішла Гандзя жито жати
Тай забула серпа взяти.
Прийшла Гандзя – серпа взяла
Хліб забула...
Так і Гандзя вдома була.

3. Таїнство Різдва в моєму селі

Багато віків минуло з тієї великої ночі, коли над землею нашою пролунав ангельський спів: «Слава в вишніх Богу, і на землі мир серед людей благовоління» і коли людство в особі віфлеємських пастирів уперше почуло ангельське благовістя про народження Спасителя світу. Але не тільки їм самим була призначена ця радість. Нею жив, живе й житиме весь християнський світ. Цю радість небесну протягом віків проповідує й церква Христова, і всіх нас кличе вона в ці священні дні словами блаженних пастирів, перших свідків Різдва Христового: «Ходімо до Віфлієму».

Милосердний Господь знову благословив нас дочекатись у мирі і злагоді ту священну подію, яка явила собою початок нової християнської ери – це свято Різдва Христового.

Боже, як гарно в селі на Різдво! Світиться небо, дорога співає. Ніби на землю щастя зійшло і кожну людину вітає. Всі його чекають з нетерпінням, тому що кожен пов'язує з цим святом свої побажання: успіхів у господарюванні, щастя в сім'ї і родині, здійснення задумів і мрій. Святковою урочистою обстановкою люди прагнули створити в ці дні вимірний образ достатку, щастя, злагоди і спокою в своїй оселі. Надзвичайно урочисто і величально святкували Різдво в Україні. В ньому найповніше розкривається народна обрядовість, святкові дійства. І до сьогодні цей обряд зберігається в селі Білому. Першими сповісниками народження Христа і початку Різдва були переважно діти, які вже вдосвіта йшли до родичів, сусідів і односельців віршувати «віншівки». В змісті віншівок переважали мотиви побажання щастя, здоров'я, достатку:

З Святим Різдром вітаю,
Всім здоров'я бажаю:
Господарю на воли,
Господині на квочки,
Хлопцям – дівчатам на гуляння,
Малим дітям забавляння.
Христу Богу вихваляння!

Якщо діти починали колядувати ще вдосвіта, то старші колядники – тільки з наступного дня. Парубочі ватаги колядників ходили з великою «звздою», дівочі – з ліхтарем, що нагадував місяць. Гурти колядників супроводили переряджені: «коза», «дід», «баба», «циган» та ін. Підлітки ходили з вертепом. Ходили з колядою й статечні господарі – збирати на церкву. Ця традиція продовжується і зараз (Додатки 2-3.). Колядники йшли від хати до хати, випрошуючи дозволу колядувати. Дуже давно питали так:

...Чи повелите колядувати,
Колядувати, дім звеселяти,
Дім звеселяти, діти збудити?

Сьогодні просять дозволу так:

Пане Господарю! Дозвольте колядувати!

Уранці на Новий рік (день, присвячений Василію Великому) ходили по хатах «посівальники». Хлопці-підлітки, зайшовши до хати, посівали зерном і приказували:

Сію, вію, посіваю, з Новим роком поздоровляю.

На щастя, на здоров'я та на Новий рік,
Щоб уродило краще, як торік:
Жито, пшениця і всяка пашниця,
Коноплі під стелю на велику куделю.
Будьте здорові з Новим роком та з Василем.
Дай, Боже!

На вечерю готували знову кутю, узвар, пироги, вареники з капустою, голубці, смажену рибу, гречані млинці на олії та інші страви, а також святковий хліб. Вечеря завершувалася обрядом «проганяння куті», приказуючи:

Тікай, кутя, із покуття,
А узвар, - іди на базар,
Паляниці, лишайтеся на полиці,
А «дідух», - на теплий дух,
Щоб покинути кожух.

4. Найпоширеніші колядки

На сьогодні в селі збереглося безліч зразків різдвяної пісні, які і досі виконуються на властивому нам сільському діалекті, який в інших селах району називають «біляница». Серед них багато колоритних колядок. Таких як:

«Нова радість стала»

1. Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом зізда ясна світу засіяла.
2. Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленами убого повився.
3. Пастушки з ягнятком перед тим дитятком
На колінця припадають, царя-Бога прославляють.
4. Славим, тебе, царю, небесний владарю,
Даруй літащасливії цього дому господарю.
5. Цього дому господарю і його родині.
Даруй долю, святу волю неньці Україні!

« В глибокій долині»

В глибокій долині сталася новина,
Що Пречиста Діва-Мати породила сина.

А як породила, стала йому співати:

- Люляй, люляй, мій синочку, бо я вже йду спати.

- Мамо ж моя, мамо, завжди хоч хвилину –

- Най я піду на небеса, принесу перину.

- Ой сину мій, сину, та ти ще не годен,

- Бо ще нема три години, як ти ся народив.

- Мамо ж моя, мамо, чому я не годен? -

Я сотворив небо й землю,

Ще мся не народив...

«В Вифлєсмі новина»

В Вифлєсмі новина,

Діва Сина породила,

Породила в благодати

Непорочна Діва Мати Марія.

Положила на сїні

В Вифлїємськійяскині;

Йосиф Діву потїшає.

Повивати помагає Марїї.

Слава Божа і хвала

У вертепі настала:

З неба Ангели злітають,

З Сином Божим прославляють Марію!

Серед темної ночі

Дивне світло б'є в очі –

Ясна зоря засвітила.

Де дитячко породила Марія.

Недалеко пастирі

Пасли стадо в долині,

До вертепа прибігають

І з Дитятком тут вітають Марію.

На колїна падають,

Подарунки складають:

«Що убогий дати може,
Жертвуємо, Сину Божий, Марії».

«По всьому світу стала новина»

По всьому світу стала новина:

Діва Марія Сина родила
Сіном притрусила,
в Ясла положила
Господнього Сина.

Діва Марія Бога просила:

«В що ж би Сина повила?
Ти небесний Царю,
пришли свої дари
цьому Володарю!»

Зійшли Янголи з неба до землі,

Принесли дари Діви Марії:

Три свічки воскові
Ще й ризи шовкові
Месії Христові.

«Що то за предиво»

Що то за предиво?

В світі новина.

Що Діва-Марія

Сина родила.

Вона його породила,

У ясельця положила

Пречиста Діва.

А Йосип старенький

Над яслами стоїть.

Ісусові Хрестові

Пелюшки стелить.

А Марія сповиває ,

До серденька пригортає:

Йсусе - сину мій!
А проклятий Ірод
Все те розумна.
І по усіх землях
Військо розсила.
Казав діток убивати,
Кров невинну проливати
Христа шукати.
Нарождьони мамки
Плачуть, ридають,
Перед їх очима
Діток вбивають.
Ти ж дитино любя-мила
Що ж ти злого учинила?
Печале моя!

«На Різдво Христове»

На Різдво Христове
Ангел пролітав.
Він летів над небом
Всім людям співав:
Всі люди лікуйте,
Цей день торжествуйте:
День Христового Різдва!
На Різдво Христове
Ангел прилетів.
Він летів над небом
Всім людям співав:
Всі люди лікуйте,
Цей день торжествуйте:
День Христового Різдва
А Ірод м'ятежний
О Христі узнав.

Убити дитятко
Військо він послав.
Всіх дітей побили,
Мечі потупили,
А Христос в Єгипті пробував.

«Добрий вечір тобі, пане господарю»

1. Добрий вечір тобі, пане господарю!

Радуйся!

Ой радуйся, земле,

Син Божий народився!

2. Застеляйте столи та все килимами.

Радуйся!

Ой радуйся, земле, -

Син Божий народився!

3. Та кладіть калачі з ярої пшениці.

Радуйся!

Ой радуйся, земле, -

Син Божий народився!

4. А що перший празник – Рождество Христове,

Радуйся!

Ой радуйся, земле, -

Син Божий народився!

5. А що другий празник – Святого Василя,

Радуйся!

Ой радуйся, земле, -

Син Божий народився!

6. А що третій празник – святе Водохреща.

Радуйся!

Ой радуйся, земле, -

Син Божий народився!

«Коляд, коляд, колядниця»

Коляд, коляд, колядниця.

Добра з медом паляниця,
А без меду не така,
Дай, дядьку, п'ятака,
Як не даси п'ятака,
Возьму вола за рога,
Та виведу на моріг,
Та викручу правий ріг.

«Ой коляда, колядиця»

Ой коляда, колядниця,
Дайте мачку до кутиці.
Як не дасте, одкажіте.
Моїх ножок не знобіте.
Я дитинка маленькая,
В мене ніжка босенькая.
Вечір добрий,
Дайте пиріг довгий!
А швидше там виносьте
Та людей не морозьте!

«Я маленький пастушок»

Я маленький пастушок,
Загорнувся в кожушок,
На скрипочку граю,
Вас усіх вітаю.
А ви, люди, чуйте,
Коляду рятуйте.
Яблучка, горішки
Дітям на потішки.
Я маленький хлопчик
Я маленький хлопчик,
Зліз на стопчик,
З мішком походжаю.
Коляду збираю.

Вечір добрий,
Дайте пиріг довгий!
Як не дасте пирога,
То возьму вола за рога
Та поведу до торга,
Та продам за шага.

5.Щедрівки

Зразок щедрівки з властивим нашій місцевості діалектом -«**Бігла теличка**»:

Бігла теличка
З набережничка
Та забігла в дідів двір.
- Я вам, діду, защедрую, -
Дайте пирога,
Як не дасте пирога,
Возьму вола за рога
Та виведу за поріг.
Зіб'ю йому правий ріг.
Буду рогом трубити,
Хвостом буду поганяць,
Собі гроші зароблять.

Поширеноює всім відома щедрівка «**Щедрик, щедрик, щедрівочка**»:

Щедрик, щедрик, щедрівочка.
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару.
Там овечки покотились.
А ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова.

В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка

* * *

Щедрик-щедрик, дайте вареник,
Грудочку кашки, кільце ковбаски.
Коли мало – дайте сало,
Коли донесу – дайте ковбасу.
Горобчик летів. Хвостиком вертів,
А ти, дядьку, знай – копієчку дай!

Щедрівка «**Ой сиваятая зозуленька**» один з найпоширеніших зразків різдвяної пісні села:

Ой сиваятая зозуленька.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!
Усі сади та і облітала,
Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!
А в одному та і не бувала.
А тім саду три тереми:
У першому – красне сонце,
А в другому – ясен місяць,
А в третьому – дрібні зірки.
Ясен місяць – пан господар,
Красне сонце – жона його,
Дрібні зірки - його діти.
Щедрий вечір всім нам

Але особисто мені подобається щедрівка «**Щедрий вечір на землі**»:

1. Щедрий вечір всім нам, щаслива родина,
Породила Діва предвічного сина.

Приспів:

Ладо, Ладо, Ладо!

Всім на світі радо!

Щедрий вечір на землі!

2. Не в пишних палатах Бога породила,
А в біднім вертепі Господа повила.

Приспів.

3. На білі перини Богові стелила,
На в'язочці сіна Вічного зложила.

Приспів.

4. Не поміж царями Господь нам явився,
А між вівчарями в яслах положився.

Приспів.

5. А небесні духи в синяві співають,
Пастерів убогих до стайні скликають.

Приспів.

6. Пастирі убогі до стайні приходять,
На в'язочці сіна Господа знаходять.

Приспів.

7. А на світлім сході зоря засвітила,
Трьох царів премудрих дуже звеселила.

Приспів.

8. Золото і ладан, мирно вони взяли.
І в Єрусалимі за Христом питали.

Приспів.

9. Найшли Христа Бога не в Єрусалимі,
А в убогій стайні в місті Вифлиемі.

Приспів.

10. І ми Христа Бога всі радо вітаймо,
Разом з пастирями весело співаймо.

Приспів.

IV. Висновок.

Народна пісня – голос невсипущий,
Душі людської вічне відкриття.
Вона ніколи, як і хліб насущний,
Не вийде з моди суцього життя.
Хай як би там не пишнілася модна
У вихилясах мікрофонних мод,
А наймодніша - істинно народна,
Що не старіє, як і сам народ.

О.Богачук

Пісня... Хто не був зачарований нею! Це душа народу, це безмежне поле, засіяне зерном історії і завітчане людськими надіями, це любов до Вітчизни.

Вона пахне весняними дощами, синіми льонами, запашними чорнобривцями, материнськими теплими долонями.

Пісня викликає в душі найтонші почуття, що підносять людину до вершин людської гідності, людяності, творчості.

Яка людина не знаходила для себе в українській пісні сили, завзяття, любові до народу, до праці.

Українська пісня – це душа народу, це його слава.

Честь і хвала моєму народові, який створив ці скарби, і ми можемо з гордістю ділитися ними з усім світом, викликати подив і захоплення.

У всі часи пісня була частиною життя і моїх односельчан.

Вона звучала у кожній домівці. Жодне сімейне свято не обходилося без народної пісні.

Яка мати не співала пісні над колискою своїх дітей. Яке весілля можна було уявити без пісні. Навіть, коли тяжко працювали, пісня допомагала, надавала сили й енергії. Лунала пісня і спекотноголітнього дня, і тихого зимового вечора. І я сподіаюсь, що лунатиме вона ще довго аж поки існуватиме цей світ.

V. Додатки.

Додаток 1.

Додаток 2.

Додаток 3.

VI. Список літератури:

1. Блищик Г.А.Історія освіти в селі Білому Володимирецького р-ну Рівненській області. [Електронний ресурс]\Г.А.Блищик; учні гуртка «Знай свій рідний край».- Електрон. дан.-.-Біле,2012.-ел.опт.диск.
2. „ Історія міст і сіл Української РСР”. Інститут історії Академії наук УРСР.Київ – 1973 р. Головна редакція Української Радянської Енциклопедії АН УРСР.
3. Пура О.Я.Походження назв населених пунктів.Походження населених пунктів Рівненщини.-Львів:Світ.1990.-с.35.
4. Затоптаний цвіт. Народознавчі оповідки.-Гарафіна Маковій – Київ «Український письменник», 1993. – 205 с.
5. Колядки і щедрівки. / За ред. В. М. Пономаренко. – Київ «Музична Україна», 1991. – 238 с.
6. Спогади жителів села Біле:
 - 6.1. Бутрим Діна Петрівна, 1940 р. н.;
 - 6.2. Дорошенко Євдокія Володимирівна, 1912 р. н.;
 - 6.3. Кобець Марія Максимівна, 1932 р. н.;
 - 6.4. Кулакова Надія Василівна 1935 р. н.;
 - 6.5. Савсюк Оксана Кіндратівна, 1910 р. н..
7. Українське народознавство / За ред.. О. В. Ковальчука. – К.: Освіта, 1992. – 176 с.

